

15.05.2020 r.

Stan i ruch naturalny ludności w województwie małopolskim w 2019 r.

↑ 0,3%

Wzrost liczby ludności
w porównaniu z 2018 r.

W województwie małopolskim w 2019 r. odnotowano wzrost liczby ludności w porównaniu z poprzednim rokiem. Utrzymały się dodatnie wartości przyrostu naturalnego i ogólnego salda migracji stałej. Postępujący proces starzenia się mieszkańców potwierdził wzrost mediany wieku, a także wskaźników starości i wsparcia międzypokoleniowego.

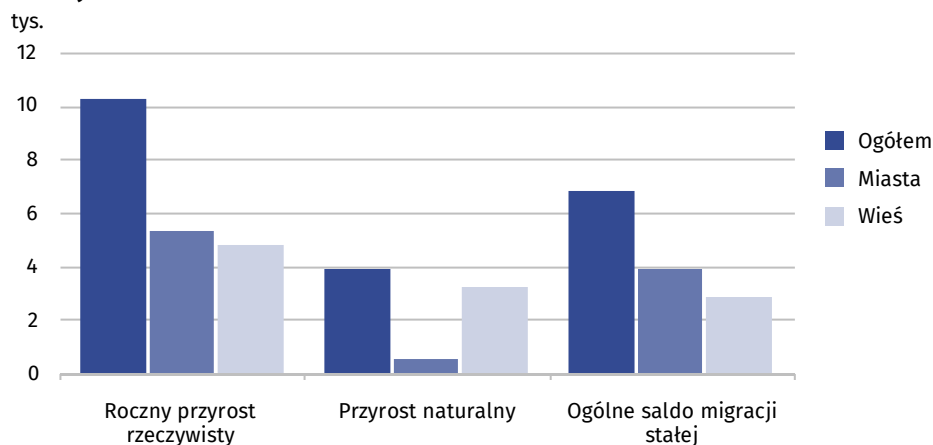
Stan i struktura ludności

Liczba ludności województwa małopolskiego na koniec grudnia 2019 r. wyniosła 3410,9 tys. osób i stanowiła 8,9% w ogólnej liczbie ludności kraju. W porównaniu z 2018 r. odnotowano jej wzrost o 0,3% (kraj – spadek o 0,1%).

Roczny przyrost rzeczywisty, na który złożyła się suma dodatnich wartości przyrostu naturalnego i salda migracji stałej oraz ujemna różnica w saldach migracji czasowych, wyniósł 10,3 tys. osób (kraj – minus 28,6 tys. osób). W miastach województwa odnotowano przyrost rzeczywisty wyższy o 0,5 tys. osób niż na wsi.

Roczny przyrost rzeczywisty w województwie małopolskim wyniósł 10,3 tys. osób

Wykres 1. Roczny przyrost rzeczywisty, przyrost naturalny i ogólne saldo migracji stałej według miejsca zamieszkania w 2019 r.

Wzrost liczby ludności odnotowano w 8 powiatach, w tym najwyższy w powiecie wielickim (1,6%). W pozostałych 14 powiatach liczba mieszkańców zmniejszyła się. Najwięcej osób ubyło w powiecie olkuskim (0,7%).

Województwo nadal znajdowało się w grupie aktywnych demograficznie, osiągając typ C według typologii Webba, który oznacza dodatni przyrost naturalny niższy od dodatniego salda migracji. Do aktywnych demograficznie zaliczono 9 powiatów województwa małopolskiego, które zostały zakwalifikowane do typów: A, B i C. Przewaga dodatniego przyrostu naturalnego nad ujemnym saldem migracji (typ A) wystąpiła w 5 powiatach: bocheńskim, limanowskim, nowosądeckim, nowotarskim i tarnowskim. Dodatni przyrost naturalny był wyższy od dodatniego salda migracji (typ B) w powiecie myślenickim, a dodatni przyrost naturalny był niższy od dodatniego salda migracji (typ C) w Krakowie oraz w powiatach krakowskim i wielickim.

W końcu 2019 r. w miastach województwa małopolskiego mieszkało 1644,2 tys. osób, a na wsi 1766,7 tys. osób. W porównaniu z 2018 r. odnotowano wzrost liczby ludności zarówno miast, jak i wsi – odpowiednio o 5,4 tys. osób i 4,9 tys. osób (kraj: miasta – spadek o 34,2 tys. osób; wieś – wzrost o 5,6 tys. osób).

Udział ludności miejskiej w ogólnej liczbie ludności wyrażony współczynnikiem urbanizacji wyniósł 48,2% (kraj – 60,0%) i nie zmienił się w stosunku do poprzedniego roku. Wyższe

Według typologii Webba województwo było aktywne demograficznie (typ C)

współczynniki od średniej wojewódzkiej odnotowano w 3 powiatach: chrzanowskim (61,5%), oświęcimskim (52,5%) i olkuskim (48,4%). Najmniej zurbanizowany był powiat tarnowski (11,8%).

Gęstość zaludnienia wyniosła 225 osób na 1 km² (kraj – 123 osoby). Wskaźnik ten wykazuje znaczne zróżnicowanie przestrzenne w województwie od najwyższego w Krakowie (2384 osoby/km²) do najniższego w powiecie miechowskim (72 osoby/km²).

W strukturze ludności według płci niezmiennie od kilku lat przeważały kobiety, które stanowiły 51,5% ludności województwa (kraj – 51,6%). Współczynnik feminizacji, określający liczbę kobiet przypadających na 100 mężczyzn, pozostał na niezmiennym poziomie od kilku lat i wyniósł 106 (kraj – 107 kobiet).

Przewagę liczby kobiet nad liczbą mężczyzn odnotowano w 21 powiatach. Najwyższa dysproporcja płci, przewyższająca średnią w województwie, była w Krakowie, gdzie współczynnik feminizacji wyniósł 114. Podobnie jak w 2018 r., wyjątek stanowił powiat limanowski, w którym wskaźnik maskulinizacji, tj. liczba mężczyzn przypadająca na 100 kobiet, wyniósł 100,2.

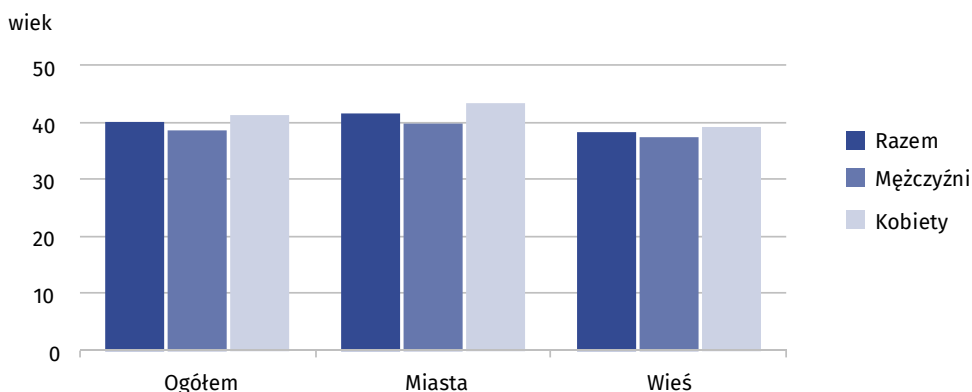
Obserwowana w ciągu ostatnich lat tendencja wzrostu mediany wieku, wskaźników starości i wsparcia międzypokoleniowego w dalszym ciągu potwierdziła proces starzenia się mieszkańców województwa.

Na koniec 2019 r. mediana wieku mieszkańców województwa małopolskiego wyniosła 40,0 lat, co oznacza, że połowa populacji nie osiągnęła tego wieku, a druga połowa go przekroczyła. W porównaniu z poprzednim rokiem mediana wieku mieszkańców województwa wzrosła o 3 miesiące. Statystyczny mieszkaniec województwa był o 1 rok i 3 miesiące młodszy od mieszkańca kraju (mediana w kraju – 41,3 lat). Przeciętnie ludność na obszarach wiejskich województwa była młodsza o 3 lata i 3 miesiące od ludności mieszkającej w miastach. Średni wiek mieszkańca miast wyniósł 41,7 lat (kraj – 42,5 lata). W województwie statystyczny mężczyzna był młodszy od statystycznej kobiety o blisko 3 lata.

Kobiety stanowiły 51,5% ludności województwa, a współczynnik feminizacji wyniósł 106

W porównaniu z 2018 r. mediana wieku w województwie małopolskim wzrosła o 3 miesiące i wyniosła 40,0 lat

Wykres 2. Mediana wieku ludności według płci i miejsca zamieszkania w 2019 r.

Podobnie jak w 2018 r., statystycznie najmłodsi mieszkańcy regionu mieszkali w powiecie limanowskim, gdzie mediana wieku wyniosła 36,1 lat, a najstarsi w Tarnowie – 44,0 lata.

W końcu 2019 r. wskaźnik starości wyniósł 105 osób w wieku 65 lat i więcej na 100 dzieci w wieku 0–14 lat (średnio na 100 potencjalnych wnuków przypadało 105 dziadków i babć), tj. o 1 osobę więcej niż w 2018 r. (kraj – 118 osób).

Wskaźnik starości osiągnął wartość poniżej 100 osób (więcej dzieci niż osób starszych) w połowie powiatów. Najniższa jego wartość była w powiecie limanowskim – 68 osób. Drugą połowę stanowiły powiaty, w których wartość wskaźnika starości była powyżej 100 osób, w tym najwyższą odnotowano w Tarnowie (167 osób).

Wskaźnik starości w województwie małopolskim wyniósł 105 osób

Na określenie potrzeb związanych między innymi z opieką społeczną i ochroną zdrowia pozwala wskaźnik wsparcia osób najstarszych, zwany także wskaźnikiem wsparcia międzypokoleniowego¹. W 2019 r. wskaźnik ten wyniósł 11,4 osób wobec 10,9 osób w 2018 r. (kraj – 10,9 osób). Oznacza to, że 11 osób w wieku 85 lat i więcej przypadało na 100 osób w wieku 50–64 lata. Zróżnicowanie wartości wskaźnika obserwowano na poziomie powiatów od najniższej wartości w powiecie myślenickim (9 osób) do najwyższej w Krakowie (15 osób).

¹ Wzrost wskaźnika dla województwa w porównaniu z rokiem poprzednim widoczny wyłącznie po prezentacji danych z dokładnością do 1 miejsca po przecinku.

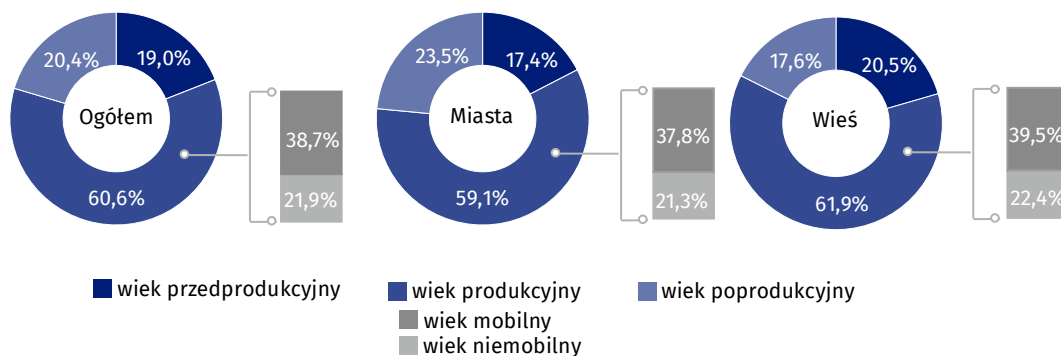
Typologia trójkąta Osanna, uwzględniająca strukturę ekonomicznych grup wieku, pozwoliła na zakwalifikowanie województwa do grupy województw młodych demograficznie. Województwo zaliczono do typu młodości demograficznej (typ III), ponieważ nadal udział dzieci i młodzieży w wieku 0–17 lat był większy od przeciętnego w kraju o 0,9 p. proc. i wyniósł 19,0%, udział ludności w wieku 18–59/64 lata był większy o 0,6 p. proc. (60,6%), a udział ludności w wieku 60/65 lat i więcej był mniejszy o 1,5 p. proc. od średniego w kraju (20,4%).

W końcu roku liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym liczyła 649,0 tys. osób i w porównaniu z 2018 r. wzrosła o 0,6%. Udział tej grupy ekonomicznej w ogólnej zbiorowości pozostał na poziomie z poprzedniego roku i wyniósł 19,0% (kraj – 18,1%). W miastach województwa udział był niższy niż na wsi o 3,1 p. proc. i wyniósł 17,4%.

Liczba ludności w wieku produkcyjnym wyniosła 2065,8 tys. osób, tj. o 0,5% mniej niż w roku poprzednim. Udział tej grupy w ogólnej liczbie ludności wyniósł 60,6% (kraj – 60,0%). W miastach województwa udział ten był niższy niż na wsi o 2,8 p. proc. i wyniósł 59,1%.

Wykres 3. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku i miejsca zamieszkania w 2019 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Według typologii trójkąta Osanna województwo należało do grupy województw młodych demograficznie (typ III)

W porównaniu z 2018 r. liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym wzrosła o 0,6%, w produkcyjnym zmniejszyła się o 0,5%, a w poprodukcyjnym wzrosła o 2,3%

Od kilku lat obserwuje się zmniejszanie liczby ludności w wieku produkcyjnym, przy proporcjonalnym zmniejszaniu liczby ludności w składowych tej grupy ekonomicznej, tj. w wieku mobilnym i niemobilnym. Liczba osób w wieku produkcyjnym mobilnym w końcu omawianego okresu wyniosła 1319,6 tys. i w porównaniu z poprzednim rokiem zmniejszyła się o 0,9%. Udział tej grupy w ogólnej zbiorowości na koniec roku wyniósł 38,7% (w 2018 r. – 39,1%). Liczba ludności w wieku produkcyjnym niemobilnym wyniosła 746,2 tys. i w porównaniu z 2018 r. zwiększyła się o 0,4%, a udział tej grupy w ogólnej liczbie ludności utrzymał się na takim samym poziomie jak rok wcześniej i wyniósł 21,9%.

W dalszym ciągu obserwowano wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym. Do grupy tej zaliczeni zostali mężczyźni w wieku 65 lat i więcej oraz kobiety w wieku 60 lat i więcej. W końcu analizowanego okresu grupa ta liczyła 696,1 tys. osób i w porównaniu z 2018 r. wzrosła o 2,3%. Udział omawianej grupy w ogólnej liczbie ludności wyniósł 20,4% (kraj – 21,9%). W miastach województwa udział ten był wyższy niż na wsi o blisko 6 p. proc. i wyniósł 23,5%.

Współczynnik obciążenia demograficznego² (relacja osób w wieku nieprodukcyjnym do wieku produkcyjnego) wyniósł 65 osób wobec 64 osób w 2018 r. (kraj – 67 osób). Wśród powiatów wartość tego współczynnika była zróżnicowana i wahała się od 58 osób w powiecie dąbrowskim do 70 osób w Tarnowie.

Relacja osób w wieku nieprodukcyjnym do wieku produkcyjnego wyniosła 65 osób

Ruch naturalny i migracje ludności

W omawianym roku dodatni przyrost naturalny spowodowany został przewagą liczby urodzeń nad liczbą zgonów i wyniósł 4,0 tys. osób. Współczynnik przyrostu naturalnego na 1 tys. ludności był dodatni i wyniósł plus 1,2 (kraj – minus 0,9) wobec plus 1,6 w 2018 r. W poziomie tego współczynnika wystąpiło zróżnicowanie ze względu na miejsce zamieszkania. Na wsi był wyższy o 1,5 punktu promilowego (pp.) niż w miastach i wyniósł plus 1,9.

Wśród powiatów najwyższy poziom współczynnika przyrostu naturalnego na 1 tys. ludności odnotowano w limanowskim – plus 5,0; a najniższy – w miechowskim (minus 4,7).

W porównaniu z poprzednim rokiem liczba urodzeń spadła o 2,4% (kraj – spadek o 3,4%). Zarejestrowano 36,9 tys. urodzeń żywych. Współczynnik urodzeń na 1 tys. ludności wyniósł

² Do obliczenia współczynnika obciążenia demograficznego za podstawę wzięto ekonomiczne grupy wieku.

10,9 (kraj – 9,8); w miastach – 10,7, na wsi – 11,0. Najwyższą wartość współczynnika urodzeń na 1 tys. ludności wystąpiła w powiecie limanowskim – 13,7; a najniższą odnotowano w powiecie chrzanowskim – 8,1.

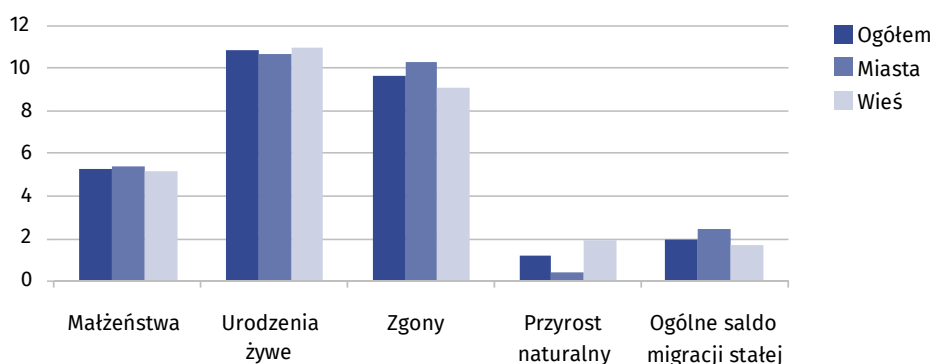
Zarejestrowano 33,0 tys. zgonów, tj. o 1,6% więcej niż w 2018 r. (kraj – spadek o 1,1%). Współczynnik zgonów na 1 tys. ludności wyniósł 9,7 (kraj – 10,7). W miastach współczynnik ten był wyższy o 1,2 pp. niż na wsi i wyniósł 10,3.

Najniższą jego wartość odnotowano w powiecie nowosądeckim (7,9), a najwyższą w powiecie miechowskim (13,2). Zmarło 115 dzieci w wieku poniżej 1 roku życia, tj. o 5,5% więcej w porównaniu z 2018 r. Współczynnik zgonów niemowląt, obliczany na 1 tys. urodzeń żywych wyniósł 3,1 i w porównaniu z poprzednim rokiem był wyższy o 0,2 pp.

Głównymi przyczynami zgonów mieszkańców województwa były choroby układu krążenia i nowotwory. W 2018 r.³ w ogólnej liczbie zgonów, która wyniosła 32,5 tys., zgony z wymienionych przyczyn stanowiły 74,1%, a ich łączny udział był wyższy o 7,1 p. proc. niż w kraju.

W omawianym roku zawarto 17,9 tys. związków małżeńskich, tj. o 3,0% mniej niż przed rokiem (kraj – spadek o 4,7%). Na wsi odnotowano 9,1 tys. małżeństw, tj. o 3,4% więcej niż w miastach. Współczynnik małżeństw wyrażający liczbę zawartych małżeństw na 1 tys. ludności wyniósł 5,3 (kraj – 4,8), przy czym w miastach był wyższy o 0,2 pp. niż na wsi i wyniósł 5,4. Najwięcej małżeństw na 1 tys. ludności odnotowano w Krakowie (6,2), a najmniej w powiecie olkuskim – 4,2.

Wykres 4. Wybrane współczynniki demograficzne na 1 tys. ludności według miejsca zamieszkania w 2019 r.

Ogólne saldo migracji na pobyt stały ukształtowało się na poziomie plus 6,9 tys. osób wobec plus 5,5 tys. osób w 2018 r. W przeliczeniu na 1 tys. ludności wyniosło plus 2,0 wobec plus 1,6 w 2018 r. (kraj – plus 0,2). W miastach i na wsi współczynnik ogólnego salda migracji stałej nadal był dodatni i wyniósł odpowiednio plus 2,4 i plus 1,7.

Spośród powiatów najwyższe ogólne saldo migracji stałej na 1 tys. ludności odnotowano w powiecie wielickim – plus 12,8; a najniższe w Tarnowie – minus 5,9.

Pomimo spadku liczby urodzeń w stosunku do 2018 r. – o 2,4%, a wzrostu liczby zgonów o 1,6% – przyrost naturalny był dodatni i wyniósł plus 4,0 tys. osób

W porównaniu z 2018 r. zawarto mniej związków małżeńskich (o 3,0%)

Nadwyżka liczby zameldowań nad liczbą wymeldowań spowodowała, że ogólne saldo migracji stałej było dodatnie i wyniosło plus 6,9 tys. osób

³ Ze względu na prowadzone szczegółowe analizy dotyczące przyczyn zgonów, prezentacja danych ulega wydłużeniu do 1 roku. W związku z tym w niniejszym opracowaniu podano dane za 2018 r. Użyte nazewnictwo poszczególnych chorób lub ich grup jest zgodne z X-Rewizją Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Krakowie
Dyrektor Agnieszka Szlubowska
Tel: 12 420 40 50

Rozpowszechnianie:
Rzecznik Prasowy Prezesa GUS
Karolina Banaszek
Tel: 695 255 011

Wydział Współpracy z Mediami
Tel: 22 608 34 91, 22 608 38 04
e-mail: obslugaprasowa@stat.gov.pl

 www.stat.gov.pl

 [@GUS_STAT](https://twitter.com/GUS_STAT)

 [@GlownyUrzadStatystyczny](https://www.facebook.com/GlownyUrzadStatystyczny)

Powiązane opracowania

[Zeszyt metodologiczny – Ruch naturalny. Bilanse ludności](#)

[Zeszyt metodologiczny – Migracje ludności](#)

[Sytuacja demograficzna województwa małopolskiego w 2018 r.](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych Ludność](#)

[Baza Demografia](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Przyrost rzeczywisty ludności](#)

[Przyrost naturalny](#)

[Współczynnik feminizacji i maskulinizacji](#)

[Wiek mobilny i wiek niemobilny](#)

[Współczynnik obciążenia \(demograficznego\)](#)

[Mediana wieku](#)

[Wskaźnik starości](#)

[Saldo migracji na pobyt stały](#)